

08.03.2021

Asia/8

§ 23

Tytäryhteisökohtaisten omistajastrategioiden hyväksyminen sosiaali ja terveys -yhteisöryhmään kuuluville tytäryhteisöille

HEL 2021-001702 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä sosiaali ja terveys -yhteisöryhmään kuuluvien tytäryhteisöjen omistajastrategiat liitteenä olevien luonnosten mukaisesti.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Miia Aho, konsernilakimies, puhelin: 310 36445
mii.aho(a)hel.fi
Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin Seniorisäätiö
- 2 Niemikotisäätiö
- 3 Oulunkylän kuntoutuskeskus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Helsingin Seniorisäätiö	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Niemikotisäätiö	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 2
Oulunkylän kuntoutuskeskus	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 3

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuuston hyväksymän voimassa olevan konserniohjeen mukaisesti kaupungin tytäryhteisöt salkutetaan markkinaehtoisesti toimiviin tytäryhteisöihin ja muihin tytäryhteisöihin.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen toiminnan markkinaehtoisuutta arvioidaan kokonaisharkintana käyttäen hyväksi seuraavia markkinaehtoisuuteen ja elinkeinotoiminnan harjoittamiseen liittyviä tunnusmerkkejä:

- yhteisöä ei ole nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole kaupallista tai teollista luonnetta,
- yhteisöllä ei ole julkista palvelutehtävää tai viranomaistehtäviä,
- yhteisön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa,
- yhteisö toimii kilpailuolosuhteissa (kilpailutilanne, markkinaehtoinen hinnoittelu),
- yhteisön toiminta kohdistuu laajaan tai rajoittamattomaan asiakaskuntaan,
- yhteisön toiminta perustuu pääosin omaan tulorahoitukseen, eikä julkiseen rahoitukseen tai tukeen.

Kaupunginhallitus päättää tytäryhteisöjen sijoittamisesta salkkuihin osana tytäryhteisökohtaista omistajastrategiaa.

Kaupungin omistajaohjauksessa voidaan konserniohjeen mukaan soveltaa erilaisia toimintaperiaatteita ja -tapoja markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjen ja muiden tytäryhteisöjen välillä. Eri salkuissa oleville tytäryhteisöille voidaan esimerkiksi asettaa erilaisia velvollisuuksia raportoinnin, tiedottamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suhteen ja ne voivat noudattaa erilaista henkilöstöpolitiikkaa.

Konserniohjeen mukaan markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt kuuluvat pormestarin ja apulaispormestarien välisessä toimialajaossa pormestarin toimialaan. Muiden tytäryhteisöjen kuuluminen pormestarin tai

apulaispormestarin toimialaan ratkaistaan asianomaisen yhteisön toimialan perusteella.

Muut kuin markkinaehtoisesti toimivat tytäryhteisöt

Edellä mainittujen konserniohjeessa määriteltyjen kriteerien perusteella kaupungin tytäryhteisöt kuuluvat yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta muihin kuin markkinaehtoisesti toimiviin tytäryhteisöihin.

Nämä noin 80 kaupungin tytäryhteisöä tuodaan päätöksentekoon jaoteltuna kaupungin konserniohjauksen talouden ja toiminnan seurannassa käytetyn yhteisöryhmittelyn mukaisesti.

Yhteisöryhmät ovat:

- alueelliset ja infra,
- asunnot,
- elinvoima- ja markkinointi,
- kulttuuri,
- liikunta,
- sosiaali- ja terveys,
- toimitilat,
- tukipalvelut ja muut.

Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat

Kaupunginhallitus päätti liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä koskevista omistajapoliittisista linjauksista 26.4.2011. Erityisesti omistuksen säilyttämistä koskevia linjauksia on sen jälkeen muutettu tytäryhteisökohtaisesti tarvittaessa.

Nykyiset omistajapoliittiset linjaukset eivät enää ole riittävän kattavat välittääkseen kaupungin omistajatahdon tytäryhteisöjen ja -säätiöiden hallituksille ja toimitusjohtajille. Omistajastrategioilla tulee pystyä aiempaa paremmin tukemaan ja edistämään tytäryhteisöjen pitkäaikaista kehittymistä. Kaupunginkansliassa on valmisteltu uudenlainen tytäryhteisökohtaisen omistajastrategian malli, jonka avulla on tarkoituksena kuvata tytäryhteisön johdolle kaupungin pidemmän aikavälin tavoitteita ja odotuksia yhteisöä kohtaan, jotta yhteisön johto osaa johtaa ja kehittää toimintaa oikean suuntaisesti oman toimivaltansa puitteissa.

Konserniohjeen mukaisesti kaupungin omistajuus on luonteeltaan strategista siten, että sillä saadaan aikaan taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Uudet tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat kuvastavat myös kaupungin omaa sitoutumista omistajana tytäryhteisöille asetettaviin keskipitkän aikavälin kehittämistavoitteisiin ym. linjauksiin, mikä tukee pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta omistajuudessa.

Uudessa tytäryhteisökohtaisessa omistajastrategiassa tehdään omistukseen, strategiseen tahtotilaan sekä hallitukseen liittyviä linjauksia kunkin tytäryhteisön tai niiden muodostaman alikonsernin osalta. Näiden linjausten tavoitteena on osaltaan tukea kaupungille yhteisön omistamisesta muodostuvan omistaja-arvon positiivista kehittymistä. Omistajastrategioiden aikaperspektiivi on noin viidestä seitsemään vuotta ja niitä päivitetään jatkossa vähintään kaupunkistrategiakausittain tai yksittäistapauksessa aina tarpeen mukaan esimerkiksi toimintaympäristön merkittävien muutosten johdosta.

Konserniohjeen mukaisesti omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä vaan sen tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Kaupungin omistuksella yhteisöissä tulee olla kaupungin strategiaan perustuva tarkoitus ja tavoite. Näin ollen omistuksen osalta keskeinen omistajastrategioissa linjattava asia on edelleen se, säilytetäänkö kaupungin omistus entisellään vai onko siihen tarkoitus tehdä muutoksia. Lisäksi määritellään muun muassa yhteisön tarkoitusta ja tehtävää, yhteisön merkitystä kaupungille sekä yhteisön salkutusta.

Strategista tahtotilaa koskevien linjausten osalta keskeisimmät asiat liittyvät tavoitetilaan sekä kehittämislinjauksiin keskipitkällä aikavälillä.

Hallitusta koskevien linjausten osalta tarkoituksena on vahvistaa edelleen tytäryhteisöjen hallitusten kollektiivista osaamista. Omistajastrategioissa määritellään tytäryhteisökohtaisesti tarkemmin niitä osaamisalueita, joita nimenomaan kyseisen tytäryhteisön tai -säätiön hallituksella tulisi kollektiivisesti olla ja jotka on tarpeen ottaa huomioon hallituksen jäseniä nimettäessä. Lisäksi määritellään, mihin hallituspalkkioryhmään kyseinen yhteisö kuuluu.

Jäljempänä on mainittu liitteenä olevien omistajastrategialuonnosten keskeisimpiä kohtia eri tytäryhteisöjen ja/tai niiden muodostamien alikonsernien osalta. Tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa ei ole otettu erikseen kantaa vuoden 2020 toimintaan ja talouteen olennaisesti vaikuttavaan koronaviruspandemiaan strategioiden pitemmän aikavälin näkökulmasta johtuen.

08.03.2021

Asia/8

Omistajastrategioista on käyty keskustelua kunkin tytäryhteisön hallituksen ja toimivan johdon kanssa ennen päätöksentekoa.

Helsingin Seniorisäätiö sr.

Helsingin Seniorisäätiön tarkoituksena on osana Helsingin kaupunkikonsernia tukea vanhusten asemaa ja tuottaa palveluja ikääntyville sekä erityisistä syistä myös muille sosiaalisen tuen tarpeessa oleville helsinkiläisille.

Säätiö on kaupungin määräysvallassa.

Säätiö täydentää kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan palvelutuotannon kokonaisuutta tuottaen sidosyksikkönä kilpailukykyisiä palveluita kaupungin linjausten mukaisesti tasavertaisena palveluntuottajana kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla ja osana muuta palvelukokonaisuutta. Säätiön palveluita kehitetään kaupungin tarpeiden mukaisesti huomioiden myös toiminnan tulevat kehittämistarpeet.

Säätiön toimintaa ohjaavat palveluiden laatu ja vaikuttavuus, nykyaikaisten toimintamallien kehittäminen ja sopeuttaminen erilaisille tarpeille ja tarvitsijoille (palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen ja kotona asumisen tukeminen) sekä kustannustehokkuus.

Säätiölle omistajastrategiassa määriteltävät keskeiset tavoitteet liittyvät asiakaskeskeisyyteen, Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttamiseen, kustannustehokkuuteen sekä riittävään vakavaraisuuteen.

Niemikotisäätiö sr.

Niemikotisäätiön tarkoituksena on osana Helsingin kaupunkikonsernia harjoittaa sosiaalipsykiatrista kuntoutustyötä ja ehkäisevää mielenterveystyötä Helsingin kaupungissa.

Säätiö on kaupungin määräysvallassa.

Säätiö täydentää kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan palvelutuotannon kokonaisuutta tuottaen sidosyksikkönä kilpailukykyisiä palveluita kaupungin linjausten mukaisesti tasavertaisena palveluntuottajana kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla ja osana muuta palvelukokonaisuutta. Säätiön palveluita kehitetään kaupungin tarpeiden mukaisesti huomioiden myös toiminnan tulevat kehittämistarpeet.

Säätiön toimintaa ohjaavat palveluiden laatu ja vaikuttavuus, digiosallisuuden kehittäminen sekä kustannustehokkuus.

08.03.2021

Asia/8

Säätiölle omistajastrategiassa määriteltävät keskeiset tavoitteet liittyvät asiakaskeskeisyyteen, Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttamiseen, kustannustehokkuuteen sekä riittävään vakavaraisuuteen.

Oulunkylän kuntoutuskeskus sr.

Oulunkylän kuntoutuskeskuksen tarkoituksena on tarjota hoito- ja kuntoutuspalveluja sotainvalideille ja muille sotiemme veteraaneille, muille maanpuolustus- ja kriisinhallintatehtävissä palvelleille ja vammautuneille, asevelvollisena palveluksessa vammautuneille ja muissa yhteiskunnallisissa pelastus-, suojelu- ja turvallisuustehtävissä palvelleille ja vammautuneille henkilöille sekä ylläpitää ja kehittää edellä mainittuihin tehtäviin liittyvää osaamista sekä varustaa ja ylläpitää tilojaan. Edellä mainittujen ryhmien hoitotilanteen niin sallissa hoito ja kuntoutuspalveluja tarjotaan myös muille ryhmille.

Säätiö on kaupungin määräysvallassa.

Säätiö täydentää kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan palvelutuotannon kokonaisuutta tuottaen sidosyksikkönä kilpailukykyisiä palveluita kaupungin linjausten mukaisesti tasavertaisena palveluntuottajana kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla ja osana muuta palvelukokonaisuutta. Säätiön palveluita kehitetään kaupungin tarpeiden mukaisesti huomioiden myös toiminnan tulevat kehittämistarpeet.

Säätiön toimintaa ohjaavat hoito- ja kuntoutuspalvelujen laatu ja vaikuttavuus erityisesti lääketieteen ja hoitotieteen näkökulmasta, nykyaikaisten ja innovatiivisten toimintamallien hyödyntäminen sekä kustannustehokkuus.

Säätiölle omistajastrategiassa määriteltävät keskeiset tavoitteet liittyvät asiakaskeskeisyyteen, Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttamiseen, kustannustehokkuuteen sekä riittävään vakavaraisuuteen.

Lopuksi

Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat kuvastavat kaupungin pitkän aikavälin omistajalinjauksia kunkin tytäryhteisön osalta. Linjausten on oltava yhteisöjen toiminnan kehittämisen tukemiseksi riittävän pitkäjänteisiä. Omistajastrategioissa asetetaan tytäryhteisöille keskipitkälle aikavälille kaupunkiomistajan näkökulmasta keskeiset tavoitteet / kehityssuunnat ja niiden avainmittarit.

Omistajastrategioiden myötä on tarkoituksena luopua erillisestä vuotuisesta talousarviotavoitteiden asettamisprosessista. Omistajastrategioiden tavoitteet ovat pitkäjänteisempiä ja ne kiinnitetään paremmin kau-

08.03.2021

Asia/8

punkstrategiaan kuin nykyiset vuosittain erikseen asetettavat tavoitteet.

Yhtiöiden vaiheittaista etenemistä kohti konkreettisia tavoitetasoja ja/tai tavoitteilla osoitettuun haluttuun kehityssuuntaan seurataan säännöllisesti osana tytäryhteisöjen raportointia ja muuta seurantaa. Tuloksista raportoidaan konsernijaostolle ainakin yhteisöraporttien yhteydessä 1-2 kertaa vuodessa.

Jos mittarit osoittavat, että kehitys ei jonkun tytäryhteisön osalta ole tavoitteiden suuntaista, asiaan puututaan tarpeen mukaan konserniohjauksen keinoin. Tarvittaessa kehityssuuntaa osoittavia tavoitteita voidaan myös vuosittain tarkentaa konserniohjauksella yhteisöille asetettavilla omistajastrategian mukaisten mittareiden raja-arvoilla.

Omistajastrategioiden sekä niissä määriteltyjen keskeisten tavoitteiden ja mittareiden päivitystarvetta tarkastellaan jatkossa vähintään kaupunkistrategiakausittain.

Konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitus päättää omistajastrategioista konsernijaoston esityksen pohjalta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Miia Aho, konsernilakimies, puhelin: 310 36445
mii.aho(a)hel.fi
Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin Seniorisäätiö
- 2 Niemikotisäätiö
- 3 Oulunkylän kuntoutuskeskus

Oheismateriaali

- 1 Helsingin kaupunkikonsernin omistajapolitiikka 2011

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Helsingin Seniorisäätiö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-

08.03.2021

Asia/8

Niemikotisäätiö	täntöönpano Liite 1 Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy- täntöönpano
Oulunkylän kuntoutuskes- kus	Liite 2 Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy- täntöönpano Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia